

Sosyoloji
Kısa Fakat Eleştirel Bir Giriş

Anthony Giddens

Bu kitabın yayın hakkı SİYASAL KİTABEVİ'ne aittir. Yayınevinin ve yayıncısının yazılı izni alınmaksızın kısmen veya tamamen alıntı yapılamaz, hiçbir şekilde kopyalanamaz, çoğaltılamaz ve yayınlanamaz.

Sosyoloji

Kısa Fakat Eleştirel Bir Giriş

Anthony Giddens

Orijinal künye: *Sociology: A Brief but Critical Introduction*, Palgrave Macmillan, 1986

Çeviren: Ülgen Yıldız

©Siyasal Kitabevi Tüm Hakları Saklıdır.

1. - 2. Baskı: Phoenix Yayınevi, Ankara

3. - 8. Baskı: Siyasal Kitabevi Ankara

9. Baskı: Eylül 2022, Siyasal Kitabevi, Ankara

ISBN No: 978-605-5782-46-7

Siyasal Kitabevi-Ünal Sevindik

Yayıncı Sertifika No: 14016

Şehit Adem Yavuz Sok. Hitit Apt. 14/1

Kızılay-Ankara

Tel: 0(312) 419 97 81 pbx

Faks: 0(312) 419 16 11

Baskı

Ankamat Matbaacılık Sanayi Tic.Limited Şirketi

Sertifika No: 46700

1344. Cadde No: 60

İvedik Organize Sanayi Bölgesi

Yenimahalle – ANKARA

Tel: (0.312) 394 54 94 – 95

Dağıtım:

Siyasal Kitabevi

Şehit Adem Yavuz Sok. Hitit Apt.

14/1 Kızılay-Ankara

Tel: 0 (312) 419 97 81 pbx

Faks: 0 (312) 419 16 11

Sosyoloji

Kısa Fakat Eleştirel Bir Giriş

Anthony Giddens

9. BASKI

Anthony Giddens 1938'de Londra'da doğdu. Hull Üniversitesi'nde sosyoloji ve psikoloji öğrenimi gördü. London School of Economics'te yüksek lisans, Cambridge Üniversitesi'nde doktora yaptı. 1961 yılından itibaren dünyanın birçok ülkesindeki üniversitelerde ders veren Giddens, 1986'da Cambridge Üniversitesi'nde profesör oldu. Özellikle *Beyond Left and Right* kitabı (Polity Press, 1994), sosyal demokrasinin geleceği konusundaki tartışmaları derinlemesine etkiledi.

Yaşayan en etkili toplumsal kuramcılardan olan Giddens'ın Türkçeye çevrilmiş bazı kitapları şunlardır: *Mahremiyetin Dönüşümü* (Ayrıntı, 1994); *Max Weber Düşüncesinde Siyaset ve Sosyoloji* (Vadi, 1996); *Modernliğin Sonuçları* (Ayrıntı, 1998); *İleri Toplumların Sınıf Yapısı* (Birey, 1999); *Toplumun Kuruluşu* (Bilim ve Sanat, 1999); *Üçüncü Yol ve Eleştirileri* (Phoenix, 2000); *Elimizden Kaçıp Giden Dünya* (Alfa, 2000); *Sosyoloji* (Kırmızı, 2008); *Modernliği Anlamlandırmak* (Alfa, 2001); *Sağ ve Solun Ötesinde* (Metis, 2002); *Sosyal Teorinin Temel Problemleri* (Paradigma, 2005); *Kapitalizm ve Modern Sosyal Teori* (İletişim, 2009).

İçindekiler

Önsöz	7
Teşekkür	9
I. Bölüm	
Sosyoloji:	
Konular ve Sorunlar	11
Sosyoloji Bağlamı	13
Sosyoloji: Tanımı ve Bazı Ön Düşünceler.....	16
Sosyolojik İmgelem: Eleştiri Alanı Olarak Sosyoloji	21
II. Bölüm	
Rakip Yorumlar:	
Sanayi Toplumu mu Kapitalizm mi?	31
Sanayi Toplumu Kuramı	32
Marx: Kapitalizm ve Sosyalizm	40
III. Bölüm	
Sınıf Ayrımı ve Sosyal Dönüşüm	49
19. Yüzyıldan Bugüne Değişimler: Şirketin Gücü	50
“Sınıf Çatışmasının Kurumsallaşması”	54
Yeni Sınıflar, Yeni Teknolojiler	60
İşçi Sınıfının Sonu mu?	64
IV. Bölüm	
Modern Devlet	73
Devlet ve Sınıflar: En Son Görüşler.....	74
Devlet ve Bürokrasi	80
Eleştirel Yorumlar	83
Devletler, Toplumsal Hareketler, Devrimler	86

V. Bölüm

Kent: Kentsellik ve Gündelik Hayat	91
Kapitalizm Öncesi Kentler ve Modern Kentler	91
"Chicago Okulu" nun Görüşleri	93
Kentsellik ve Kapitalizm	97
Kentsellik ve Gündelik Hayat	107

VI. Bölüm

Aile ve Cinsiyet	109
Aile Yapısındaki Değişimler	110
Cinsiyet, Ataerkillik ve Kapitalist Gelişim	113
Aile, Evlilik, Cinsellik	117
Aile Yaşamı ve Yeni Sosyal Modeller	122

VII. Bölüm

Kapitalizm ve Dünya Sistemi	127
Modernleşme Kuramı ve Eleştirisi	128
Çağımız Dünyasının Eşitsizlikleri	136
Ulus-Devlet, Milliyetçilik, Askerî Güç	141

Sonuç:

Eleştirel Bir Kuram Olarak Sosyoloji	145
---	-----

Dizin	155
--------------------	-----

Önsöz

Yaklaşık son on yıldır, sosyolojide ve daha genel olarak sosyal bilimlerde büyük değişimler meydana gelmiştir. Ancak bu gelişmelerin çoğu yalnızca, hayli karmaşık kaynaklarda tartışılmıştır ve bu konulara aşina olmayanların söz konusu gelişmelerden haberdar olması kolay değildir. Bu nedenle, son gelişmeleri, yeni başlayan okuyuculara uygun hale getirerek ele alan bir sosyolojiye giriş sunma düşüncesi beni bu kitabı yazmaya teşvik etti. Kitabı iki nedenden ötürü “eleştirel bir giriş” olarak adlandırıyorum. Kitap, uzun süredir sosyolojinin geleneksel doğruları olan çeşitli fikirleri eleştiriyor. Fakat aynı zamanda, burada sunulduğu haliyle anlaşılan sosyolojinin, kaçınılmaz bir biçimde toplumsal eleştiriyle doğrudan ilişkili olduğunu da iddia ediyorum. Sosyoloji, yaptığı analizlerin, davranışlarıyla sosyolojinin çalışma konusunu oluşturan kişiler açısından pratik sonuçlarına kayıtsız kalan yansız bir entelektüel çaba olamaz.

Bu kitap, sosyoloji alanındaki diğer birçok giriş kitabından çeşitli yönleriyle ayrılır. Kitap, toplumsal kuramın temel sorunlarının -sosyolojinin tüm sosyal bilimlerle paylaştığı kuramsal endişelerin çekirdeği- tartışılmasını kapsar. Bu konuların, sosyolojiyle ilgili temel başlangıç bilgileri elde etmeye çalışanlar için önemsiz olduğu şeklindeki alışıldık fikre katılmıyorum. Aynı şekilde, yine bu derecede yaygın olan, bu konuların, okuyucunun konunun daha görgül içeriği konusunda uzman olmadan kavrayamayacağı kadar karmaşık olduğu fikrini de kabul etmiyorum. Bu görgül içeriği analiz ederken, giriş niteliğindeki çalışmalarda genellikle bulunanlardan ayrılan bazı belirli noktaları vurguluyorum. Sosyoloji üzerine yazı-

lan yazıların birçoğu, öncelikle yazarın veya kitabın hitap ettiği kişilerin yaşadığı belirli bir topluma göre yazılır. Ben, bu tür bir dar görüşlülükten, sosyolojik düşüncenin temel görevlerinden birinin, bilinen şeylerin sınırlarından kurtulmak olduğu inancıyla kaçınmaya çalışıyorum. Fakat belki de, bu kitabın başlıca ayırt edici özelliği, güçlü tarihî vurgusudur. “Sosyoloji” ve “tarih” genellikle farklı çalışma alanları olarak düşünülebilir fakat ben, böyle bir görüşün hatalı olacağı kanısındayım.

Kitabın kısa ve öz çalışmasına çalıştım; fakat bu, kapsamlılıktan biraz fedakârlık etmek anlamına geliyor. Sosyolojinin ilgili alanına giren konuların tamamının ansiklopedik bir içeriğini sunma girişiminde bulunmuyorum. Bu tür bir içerik isteyen okuyucular başka bir yere bakmalıdırlar.

Anthony Giddens

Teşekkür

Yazar ve yayıncılar, telif hakkına tâbi materyallerin kullanımı için izin veren aşağıdaki kişi ve kuruluşlara teşekkürü borç bilirler: *Social Trends*'den alınan şekil için Majestelerinin Kırtasiye Ofisi (HMSO) Kontrolörü'ne, *United Nations Statistical Yearbook* (1981) ©1983 için Birleşmiş Milletler'e. Kitapta kullanılan materyaller için telif sahiplerine ulaşma konusunda her türlü çaba sarf edilmiştir ancak, istemeyerek gözden kaçırılan herhangi biri varsa, yayıncılar ilk fırsatta gereğini memnuniyetle yerine getireceklerdir.